

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖS
PAŽYMA**

DĖL VIEŠŪJŲ PIRKIMŲ ĮSTATYMO NR. I-1491 2, 8, 19, 20, 21, 28, 29, 41, 42, 44, 45, 46, 52, 55, 58, 64, 71, 72, 77, 79, 83, 86, 91, 92, 95, 97, 101 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR 100 STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMO, PIRKIMŲ, ATLIEKAMŲ VANDENTVARKOS, ENERGETIKOS, TRANSPORTO AR PAŠTO PASLAUGŲ SRITIES PERKANČIŪJŲ SUBJEKTŲ, ĮSTATYMO NR. XIII-328 2, 31, 32, 33, 41, 49, 54, 55, 57, 58, 63, 64, 68, 73, 79, 80, 85, 87, 91, 94, 99, 100, 101, 103, 107 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR 106 STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMO IR KONCESIJŲ ĮSTATYMO NR. I-1510 3, 5, 11, 14, 17, 20, 21, 22, 26, 28, 29, 30, 31, 33, 36, 40, 47, 50, 51, 58, 62, 64, 65, 66, 67, 68 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO, ĮSTATYMO PAPILDYMO 46-1 STRAIPSNIU IR 71 STRAIPSNIO, III SKYRIAUS ANTROJO SKIRSNIO IR 6 PRIEDO PRIPAŽINIMO NETEKUSIAIS GALIOS ĮSTATYMO PROJEKTŲ (TAP-20-2098(2) (TAIS-20-12562(3)))

2021-01-14 Nr. NV-91

Vilnius

Rengėjas: Ekonomikos ir inovacijų ministerija.

Tikslas: supaprastinti pirkimų vykdymą ir koncesijų suteikimą, stiprinti pirkimų proceso ir koncesijų suteikimo vidaus kontrolę, suderinti nacionalinių teisės aktų nuostatas su ES direktyvų nuostatomis.

Esama situacija:

- Valstybės kontrolės audito ataskaitoje konstatuota, kad viešųjų pirkimų teisinis reglamentavimas neatitinka proporcingumo, efektyvumo, aiškumo ir sistemiškumo principų ir tai riboja galimybes optimizuoti viešųjų pirkimų procesą;
- daugėja pirkimų, kai dalyvauja tik vienas tiekėjas. Perkančioji organizacija neturi pasirinkimo nutraukti pirkimo procedūras net ir tuo atveju, kai pradėjusi pirkimo procedūras iš tiekėjų reakcijos (įvertinusi tiekėjų susidomėjimą pirkimo dokumentais, paklausimus) gali daryti išvadą, kad pirkime nebus užtikrinta pakankama tiekėjų konkurencija;
- teismui sustabdžius pirkimo procedūras dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo, perkančiosios organizacijos susiduria su sunkumais, kai laikinųjų apsaugos priemonių taikymo metu baigiasi pasiūlymo galiojimas, o Įstatyme nėra nustatyta galimybė perkančiajai organizacijai tokiu atveju prašyti tiekėjo pratęsti pasiūlymo galiojimą;
- esant sudėtingai ekonominei situacijai šalyje (pavyzdžiui, finansinė krizė, ekonomikos sąstingis ir pan.), tiekėjai susiduria su sunkumais, kai norėdami dalyvauti pirkimuose turi pateikti pasiūlymo galiojimo užtikrinimą;
- perkančiosios organizacijos praktikoje dažnai susiduria su situacijomis, kai pasiūlyme esant netikslumų jos negali leisti tiekėjui atlikti redakcinio pobūdžio patikslinimų ar pataisymų ir pasiūlymą turi atmesti;
- Koncesijų įstatymas nenumato pareigos skelbti koncesijų sutartis ir jų pakeitimus Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje;
- Koncesijų įstatyme nurodyta, jog mišriomis sutartimis laikomos sutartys, kurių dalykas yra darbai ir paslaugos. Jeigu koncesijos dalykas yra ir darbai, ir paslaugos, tokia koncesija laikytina atitinkamai darbų koncesija arba paslaugų koncesija, priklausomai nuo to, kuri – darbų ar paslaugų – vertė yra didesnė.

Esmė:

- siūloma įtvirtinti galimybę neskelbiamų derybų atveju, kai pirkime dalyvauti gali tik konkretus tiekėjas, nesudaryti pirkimo komisijos. Pažymėtina, kad kiekvienu atveju, atsižvelgusi į pirkimo pobūdį ir sudėtingumą, perkančioji organizacija turėtų įvertinti, ar tikslinga nesudaryti Komisijos. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad Komisija turėtų būti sudaroma sprendimui, kuriuo pasirenkamas pirkimo būdas, priimti;
- nustatyti galimybę perkančiajai organizacijai neskaidyti pirkimo objekto į dalis, kai pirkimas atliekamas naudojantis centrinės perkančiosios organizacijos sukurta dinamine pirkimo sistema ar pirkimo sutartis sudaroma preliminariosios sutarties pagrindu ir numatoma pirkimo vertė neviršija atitinkamų tarptautinio pirkimo vertės ribų;
- siekiant sudaryti sąlygas didinti tiekėjų konkurenciją viešuosiuose pirkimuose, siūloma suteikti teisę perkančiajai organizacijai nutraukti pradėtas pirkimo procedūras, jeigu ji objektyviais duomenimis pagrindžia, kad pirkime nebus užtikrinta konkurencija. Sprendimą dėl tolesnių pirkimo procedūrų vykdymo priimtų pati perkančioji organizacija, įvertinusi rinkoje esančių tiekėjų skaičių ir realią galimybę pirkime dalyvauti daugiau tiekėjų, jei pirkimas būtų paskelbtas iš naujo;
- siūloma papildyti nuostata, pagal kurią perkančioji organizacija galėtų prašyti tiekėjų pratęsti pasiūlymų galiojimą sustabdytų pirkimo procedūrų dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo metu;
- siūloma nustatyti galimybę pačioms perkančiosioms organizacijoms, įvertinus pirkimo pobūdį ir svarbą, nuspręsti, ar pirkimo metu prašyti pasiūlymo galiojimo užtikrinimo;
- siūloma nustatyti galimybę tikslinti, papildyti, paaiškinti ar pateikti dokumentus, taip pat su pirkimo objektu ar sutarties vykdymo sąlygomis susijusius dokumentus, kuriais tik patvirtinamas pasiūlyme pateiktų duomenų teisingumas, ir duomenis, kuriuose yra korektūros ir (arba) kainos ar sąnaudų apskaičiavimo klaidų;
- nustatyti, kad perkančioji organizacija pašalina tiekėją iš pirkimo procedūros, jeigu ji bet kokiomis tinkamomis priemonėmis gali įrodyti, kad tiekėjas yra padaręs rimtą profesinį pažeidimą, dėl kurio perkančioji organizacija abejoja tiekėjo sąžiningumu. Analogiškas nuostatas siūloma numatyti ir koncesijų atveju;
- siūloma nustatyti galimybę pirkimo sutartį sudaryti ilgesniam kaip 3 metų nuo sutarties įsigaliojimo laikotarpiui, kai įsigyjamos prekės, paslaugos, darbai susiję su Europos žemės ūkio garantijų fondo priemonėmis;
- perkančiosioms organizacijoms ir suteikiančiosioms institucijoms pasitvirtinti pirkimų proceso organizavimo ir vidaus kontrolės tvarką, kurioje būtų apibrėžiama pirkimų bei koncesijos suteikimo ir pirkimų bei koncesijos suteikimo vidaus kontrolės procese dalyvaujančių asmenų funkcijos ir atsakomybė, bei paskirti už sutarties vykdymą atsakingus asmenis;
- numatoma, kad koncesijos suteikimo metu koncesijos vertei padidėjus daugiau kaip 20 procentų, palyginti su ta verte, kuri apskaičiuota iki koncesijos suteikimo procedūros pradžios, koncesijos verte laikoma ta vertė, kuri apskaičiuota koncesijos suteikimo metu;
- atsižvelgiant į Direktyvos 2014/23/ES nuostatas, siūloma nustatyti, kad sprendžiama, kokia koncesija bus (darbų ar paslaugų), pagal pagrindinį sutarties dalyką, o ne pagal tai, kuri – darbų ar paslaugų – vertė yra didesnė;
- siekiant skaidrumo bei sudarant galimybes suinteresuotiems asmenims susipažinti su jiems aktualiomis koncesijų sutartimis, siūloma koncesijų sutartis ir jų pakeitimus skelbti Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje.

Derinimas:

- derinta su visoms ministerijoms, Viešųjų pirkimų tarnyba, Konkurencijos taryba, VŠĮ CPO LT, Lietuvos savivaldybių asociacija, Valstybės kontrole, Specialiųjų tyrimų tarnyba, Centrine projektų valdymo agentūra, Vyriausiąja tarnybinės etikos komisija, Lietuvos banku, Valstybine duomenų apsaugos inspekcija, Lietuvos pramonininkų konfederacija, Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacija, Lietuvos profesine sąjunga „Solidarumas“, Lietuvos profesinių sąjungų konfederacija;
- Ekonomikos ir inovacijų ministerija 2020 m. spalio 30 d. ir 2020 m. lapkričio 3 d. organizavo pasitarimus pastaboms aptarti. Projektai patikslinti pagal gautas pastabas;
- Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė 2021 m. sausio 14 d. išvadoje Nr. NV-90 pateikė pastabų ir pasiūlymų projektų paketui patobulinti.

Atitikties Vyriausybės programai: tiesiogiai Vyriausybės programos neįgyvendina.

Dalykinio vertimo išvada: siūlytina klausimą aptarti Tarpinstituciniame pasitarime, iki kurio rengėjai įvertins Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pateiktas pastabas ir pasiūlymus projektų paketui patobulinti.

Patarėjas

Saulius Gaigalas

Saulius Gaigalas, tel. 8 706 63 789, el. p. saulius.gaigalas@lrv.lt